

IN EEN karatepak IS IEDEREEN GELIJK

Het begon een jaar of 55 geleden, toen Peter Wewengkang vanuit een boom achter zijn ouderlijk huis in Indonesië geboeid keek naar de 'vreemde bewegingen' die achterbuurman Kim in zijn tuin maakte. Het was de eerste kennismaking met de Martial Arts (gevechts- en verdedigingsporten), wushu in dit geval, en het begin van een leven dat daarna volledig in het teken is komen te staan van karate.

door Giel Hendrix

Zijn zoon (Ramon) en dochter (Tamara) raakten besmet met het virus en het ziet er naar uit dat zijn kleinkinderen ook die weg op gaan. Voor de Wewengkangs is karate in de loop der jaren meer geworden dan een (verdedigings)sport. Het is een levenswijze en -cultuur, die nu - naast de sportschool - heeft geleid tot een activiteitencentrum dat een dagbesteding biedt aan mensen met een lichamelijke, psychische of verstandelijke beperking. In de activiteiten van Centrum WenG (Wilskracht en Groei) in Neerbeek blijft karate een belangrijke rol spelen, want de dag begint (of eindigt) steevast met een karatetraining. Daar tussendoor staan andere activiteiten op het programma zoals houtsnijden, tekenen en koken. Met als doel ervoor te zorgen dat iedereen lekker in zijn vel zit, als mens groeit en te proberen mensen terug te brengen op de arbeidsmarkt. Sportschool en maatschappelijke instelling onder één dak. Met als verbindende factor de witte karatepakken, die geen onderscheid maken, die staan voor gelijkheid voor iedereen die meedoet.

HET BEGIN

Peter: „Ik hoorde, als klein jongetje in Batavia, achter ons huis steeds vreemde geluiden en klom in een boom om te kijken waar dat vandaan kwam. Ik zag vanaf die tak mijn Chinese buurman oefeningen maken. Dat bleek later wushu te zijn. Ik raakte zo geobsedeerd door die man dat ik bleef kijken. Na een tijdje vroeg die man me of ik dat ook wilde leren. Ik ben toen bij hem op de fiets gestapt. Hij reed ongeveer van hier naar Maastricht en toen kwamen we bij een dojo aan. Van die buurman heb ik mijn eerste lessen gekregen. Toen ik een jaar of vijftien was, in de tijd van Soekarno en Soeharto (oorlog tussen Indonesië en Maleisië), kregen wij op een dag te horen dat we onmiddellijk het huis uit moesten, want 's avonds zouden dorpsbewoners het pand komen ontruimen. We hebben vervolgens acht maanden in de bergen gewoond en konden niet meer terug naar huis, waarna we via Singapore, Bangkok en Italië naar Nederland zijn gekomen. Rond 1967 ben ik hier begonnen met lesgeven in taekwondo en karate en dat is nooit meer anders ge-

weest daarna.”

Tamara: „Ik heb het zagezegd met de pap(s)lepel gekregen. Ik was een jaar of vijf toen ik met mijn vader meeding naar de sportscholen in Beek en Geleen. Eerst speelde ik er een beetje, maar langzaam ben ik toch mee gaan doen. Ik heb ook nog gevoetbald bij Quick in Geleen, maar dat was niets voor mij. En ik heb ballet gedaan. Maar dat was te tuttig voor mij. Uiteindelijk spraken die strakke karatetechnieken me meer aan, die boeiden me wel en dat vond ik sjiek.”

Ramon: „Mijn vader heeft ons nooit gedwongen om aan karate te doen. Als kind ging je bijna elke dag mee naar de sportschool. Daarbuiten heb ik op school ook nog wel aan basketbal gedaan, maar dat is het toch niet geworden. Als je dan als kind mee gaat doen aan NK's en andere wedstrijden, ga je het intenser beleven. Toen ik een jaar of 25 was ben ik er anders tegenaan gaan kijken. Je moet leren winnen en verliezen om ergens te komen, maar er zit meer achter.”

LEVEN

Peter: „Karate is voor mij steeds een hobby geweest. Ik heb altijd gewerkt overdag. Van alles heb ik gedaan. Van elektricien tot tegelzetter, bankwerker en woninginrichter. In de avonden was ik vervolgens met mijn sport bezig. Ik maakte lange dagen. Maar mijn gezinsleven heeft daar niet onder geleden. Ik heb bijvoorbeeld 25 jaar bij GTI in Geleen gewerkt en in de pauze ging

ik als het even kon snel naar huis, zag ik mijn kinderen weer. Die zijn altijd nummer een geweest voor mij. Door een tragisch ongeluk is een zoon van ons komen te overlijden. Toen ben ik een beetje de kluts kwijt geweest, maar door karate ben ik er weer bovenop gekomen. Mijn gezinsleven heeft voor mij altijd op nummer één gestaan, ondanks dat karate voor mij een levenswijze is.”

Tamara: „Als hij thuis was, was het voor mijn gevoel altijd feest. Ik heb niet het gevoel dat Ramon en ik iets gemist hebben. Mijn dochttertje ging al mee naar de dojo toen ze zes weken was. Ze kon lopen toen ze negen maanden was en dacht toen al dat ze bij iedereen moest groeten zoals dat in onze sport gebruikelijk is. Sinds kort, ze is vijf, is ze ook zelf begonnen met karate en nu vindt ze het helemaal geweldig. Mijn zontje van 2,5 hobbelt ook al mee en zo zien ze een paar keer in de week ook de kinderen van Ramon en is de hele familie weer bij elkaar.”

Ramon: „Onbewust hebben wij, al zie je dat natuurlijk niet zo als je jong bent, een aantal levenslessen meegekregen van het karate. Als het op het werk een beetje stressig was en anderen opgewonden raakten, bleef ik altijd heel kalm. Ik heb ook leren relativeren en prioriteiten stellen bijvoorbeeld. Daarbuiten heb ik ook veel karatevrienden aan mijn loopbaan overgehouden.”

LOOPBAAN

Tamara: „Ik was veertien toen ik voor

het eerst naar een buitenlandse wedstrijd mocht, het EK in Rimini. Tot die tijd kwam ik steeds met de oorkondes thuis en Ramon met medailles en bellers. In Italië won ik de Europese titel. Vlag, beker en volkslied. Dat is wat ik wil, besefte ik toen en tot vorig jaar heb ik aan wedstrijden gedaan. Nu houd ik me meer bezig met organiseren. Daar heb ik een nieuwe uitdaging in gevonden.”

Peter: „Op mijn 34ste liep ik in Amsterdam een ernstige knieblessure op. Ik heb er twee jaar mee gesukkeld voordat de ernst ervan aan het licht kwam. Ik ben op mijn 37ste terug op de mat gegaan, maar dacht in de eerste wedstrijd: iedereen probeert je tegen die knie te schoppen, wat doe ik hier nog? Toen ben ik er meteen mee gestopt.”

Ramon: „Van mijn vijfde tot mijn tiende was ik recreatief sporter. Vervolgens heb ik twintig jaar lang veel wedstrijden gedraaid. Daarna heb ik selectief wedstrijden uitgezocht die ik leuk vond om te doen. Momenteel richt ik me meer en meer op het ontwikkelen van een goede lesstijl en probeer ik mensen naar een hoger niveau te brengen.”

LEVENSTIJL

Peter: „Karate is voor ons een levenswijze geworden. Ik zoek naar achtergronden van de sport, wil weten hoe het er aan toe gaat. Japanse meesters kunnen je met simpele dingen duidelijk maken dat we toch nog altijd beginners (kohai) zijn. In het dagelijkse leven heb ik er veel aan. De manier waarop je met mensen moet omgaan bijvoorbeeld. De drang om te leren, wilskracht en doorzettingsvermogen. Je kunt het toepassen op iedereen.”

Tamara: „Mentaliteit en discipline worden aangescherpt. Dat kan ik dagelijks gebruiken in de omgang met leraren en leerlingen op school en ik probeer het ook op mijn kinderen over te brengen. En het zoeken naar de oorsprong van het karate spreekt mij ook zo aan. Mijn vader is zo 'gek' dat hij twaalf uur in een auto gaat zitten om drie uur les te volgen en vervolgens weer naar huis gaat. Dat heb ik ook een beetje, ik wil mijn horizon verbreden.”

Ramon: „Karate is een levenshouding. Je leest veel, kijkt naar dingen. Lichaam en geest moeten in balans zijn. Je moet lering trekken uit winst, maar zeker ook uit verlies. Weet je, ik zou het geen religie, filosofie of zoiets willen noemen. Geen zwevende dingen, maar tast-

foto Ermindo Armino

bare zaken die ook voor ieder ander te begrijpen zijn. Ik ben sneller volwassen geworden, heb meer mensen-kennis opgedaan. Ik leer ook voor de opvoeding van mijn kinderen. Ga doordachter met zaken om. Ik heb ook veel van mijn vader geleerd. Hij heeft daar niet veel woorden voor nodig, maar ik pik zijn wijsheid op.”

VERVOLG

Peter: „Het idee om het project met

gehandicapten op te zetten is afkomstig van Ramon. Al zo'n dertig jaar hebben we gehandicapten op onze school. Die trainen samen met de anderen in een groep. Als ik vervolgens zie dat onze tijd en energie resultaat opleveren, ben ik tevreden.”

Tamara: „We doen al jaren mee aan Sport Integratie Dagen in Beek. Vorig jaar kregen we subsidie van de provincie en de gemeente Maastricht voor het organiseren van het EK, op voorwaarde

dat zij daar iets van terug zouden zien in de breedtesport. Dat is de aanleiding geweest om het project uit te breiden. De gehandicapten die bij ons karate hebben gedaan, vinden het geweldig dat ze in een gewone club integreren. Karate is het middel om met die mensen in contact te komen. En als ze goed in hun vel zitten door het sporten, kun je van daaruit ook andere dingen gaan opbouwen.”

Ramon: „Ik ben zo'n anderhalf jaar be-

zig geweest met de plannen en de uitwerking. Je zou het een soort maatschappelijk werk kunnen noemen. We proberen ervoor te zorgen dat gehandicapten zich prettiger voelen. Integreer naar de 'gewone' maatschappij of ze terugbrengen naar studie of werk. Karate helpt daarbij structuur te bieden. Ze moeten op tijd komen voor de les, luisteren naar de leraar. Gevolg is dat ze zekkerder zijn, vastberaden. Maar ook: anderen respecteren en leren verliezen.”